

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

لایحه اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده با هدف حذف محدودیت‌های اعمال شده در خصوص تعداد فرزندان به مجلس تقدیم شده بود که پس از بررسی و اصلاح در کمیسیون بهداشت و درمان و تصویب در صحن علنی به شورای محترم نگهبان ارسال شده بود که با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است. در این گزارش به بررسی ایراد شورا و مصوبه کمیسیون که در صدد رفع این ایراد برآمده است می‌پردازیم.

بررسی ایراد شورای نگهبان

شورای نگهبان به تبصره دوم این ماده واحد، ایراد مغایرت با اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی وارد کرده است. بر اساس تبصره «۲» مرخصی زایمان مادران به ۹ ماه افزایش یافته و همسران آنان نیز از دو هفته مرخصی تشویقی بهره‌مند شده‌اند. با توجه به اینکه جبران کارکرد سه ماهی که در این تبصره به مرخصی زایمان مادران اضافه شده است، نیازمند اختصاص بودجه بوده و به افزایش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، تبصره مذکور مغایر اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شناخته شده است.

بررسی مصوبه کمیسیون

کمیسیون محترم بهداشت در راستای رفع این ایراد متن زیر را تصویب کرده است: «به دولت اجازه داده می‌شود مرخصی زایمان مادران را به ۹ ماه افزایش دهد و همسر آنان نیز از دو هفته مرخصی اجباری (تشویقی) برخوردار شوند» در خصوص این مصوبه چند نکته قابل طرح است:

۱. به موجب مصوبه کمیسیون به دولت اجازه داده شده مرخصی زایمان مادران را به میزان ۹ ماه افزایش داده و همچنین دو هفته مرخصی استحقاقی جهت همسران آنان اعطا نماید. در این خصوص با توجه به اینکه، صرفاً اجازه اعطای مرخصی‌های مزبور به دولت داده شده و تکلیفی متوجه دولت نشده است، مصوبه کمیسیون رافع ایراد شورای نگهبان مبنی بر مغایرت این تبصره با اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی می‌باشد.

البته لازم به ذکر است که در مواردی شورای محترم نگهبان تجویزهای قانونی برای دولت را به معنای تکلیف دولت تفسیر نموده است. در این صورت این اصلاح رافع ایراد شورای محترم نگهبان نخواهد بود، لذا ممکن است با ایراد مجدد شورا مواجه شود.

۲. عبارت «مرخصی اجباری (تشویقی)» در انتهای تبصره نیز واجد ابهام است. توضیح آنکه عبارت «مرخصی اجباری (تشویقی)» در مقررات استخدامی مفهوم روشنی ندارد و ظاهر این عبارت ترادف بین عبارت «مرخصی اجباری» و «مرخصی تشویقی» را می‌رساند، در حالی که ظاهراً منظور تدوین‌کنندگان این

بوده که در صورت اعطای این‌گونه مرخصی ازسوی دولت، اولاً استفاده از این مرخصی در زمان مقرر توسط مستخدم اجباری بوده و قابل ذخیره کردن نباشد و ثانیاً مرخصی مزبور علاوه‌بر مرخصی استحقاقی سالیانه باشد. لذا پیشنهاد می‌شود عبارت «مرخصی اجباری (تشویقی)» به عبارت «مرخصی استحقاقی بلافاصله بعد از زایمان علاوه‌بر مرخصی استحقاقی سالیانه» ویرایش شود.

نتیجه‌گیری

با عنایت به مطالب فوق‌الذکر، مصوبه کمیسیون جهت رفع ایراد شورای نگهبان صحیح بوده و تصویب آن در صحن علنی پیشنهاد می‌گردد، لکن درخصوص عبارت «مرخصی اجباری (تشویقی)» با توجه به ابهام و عدم تعریف قانونی مشخص مناسب است عبارت مزبور به عبارت «مرخصی استحقاقی بلافاصله بعد از زایمان علاوه‌بر مرخصی استحقاقی سالیانه» ویرایش شود. در این صورت تبصره مزبور به صورت ذیل اصلاح می‌شود:

«به دولت اجازه داده می‌شود مرخصی زایمان مادران را به ۹ ماه افزایش دهد و همسر آنان نیز از دو هفته مرخصی استحقاقی بلافاصله بعد از زایمان علاوه‌بر مرخصی استحقاقی سالیانه برخوردار شوند».